Ч. 92 Второкъ 27 цвѣтня (9 мая) 1893. Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.
Адмiнiстрацiя: улиця Чарнецкого ч. 8.
Редакцiя: ул. Францiсканьска ч. 10, дверѣ 10.
Письма приймають ся лишь франкованѣ.
Рекламацiи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Передплата у Львовѣ въ Адмiнiстрацiи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинцiи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Соймъ краєвый.

По вôдчитаню списку петицiй вôдчитано на внесенє пос. Гошарда петицiю гôрнякôвъ зъ Бѣлки коло Закопаного, въ котрôй петенты просять, щобы Соймъ занявъ ся справою „Морского ока“ и взявъ ихъ въ оборону, абы имъ не забрано ихъ батькôвщины, наданои имъ ще польскими королями. Въ петицiи тôй выступили петенты также дуже остро противъ пос. Вайґля. Пос. Вайґель хотѣвъ спростувати деякѝ закиды зробленѝ єму въ петицiи, але маршалокъ звернувъ увагу єго на то, що реґулямiнъ того не дозваляє. Петицiю передано комiсiи адмiнiстрацiйнôй.

Зъ порядку дневного вôдослано до комiсiй справозданя Выдѣлу краєвого о школѣ рôльничôй въ Черниховѣ; о чинностяхъ вандрôвныхъ учителѣвъ господарства; въ справѣ часового увôльненя вôдъ додаткôвъ до податкôвъ домôвъ у Львовѣ маючихъ ставити ся на мѣсце 181 домôвъ, що мають розвалити ся задля асанацiѣ мѣста; въ справѣ будовы одного крыла будынку соймового; о петицiяхъ кôлькохъ громадъ въ справѣ зниженя престацiй на платнѣ учителѣвъ.

Пос. Антоневичъ мотивувавъ своє внесенє въ справѣ знесеня заказу або управильненя права моченя конопель и льну въ потокахъ та рѣкахъ и о свободѣ податковôй для промыслу домашного. При сѣй нагодѣ говоривъ бесѣдникъ также о причинахъ емiґрацiѣ селянъ до Россiѣ, а наконецъ просивъ, щобы єго внесенє передати комiсiи промысловôй. Палата такъ и ухвалила.

Пос. Жардецкiй мотивувавъ своє внесенє въ справѣ реформы закона дорогового. Внесенє то домагаєсь, щобы задержати престацiѣ въ натурѣ, а высоту ихъ означувати пôсля высоты оплачуваныхъ податкôвъ. Оплачуючiй менше якъ 2 зр. маε вôдробити, а сплатити оденъ день. Кождому лишаε ся свободу сплатити престацiю. Вартôсть робочого дня означить Рада повѣтова. Будова и удержанє мостôвъ належать до выдѣлу повѣтового. Обовязокъ обшарôвъ двôрскихъ до выдаваня матерiялу зносить ся, о скôлько вартôсть въ роцѣ не переходить 5% додаткôвъ до податкôвъ. — Внесенє передано комiсiи дороговôй.

Спôлцѣ водной въ Яслѣ вôдписано решту позычки въ сумѣ 1500 зр. — Громадѣ мѣста Перемышля дозволено побирати оплаты полiцiйнѝ: вôдъ балѣвъ по 10 зр.; вôдъ представлень театральныхъ, концертôвъ, штукъ кôнныхъ, штучныхъ огнѣвъ, пôсля трохъ клясъ по 2, 4 и 8 зр.; вôдъ менажерiй, панорамъ, фiґуръ восковыхъ по 2, 4 и 8 зр. за тыждень або 8 15 и 20 зр, за мѣсяць.; за панорамы скрипковѝ, вôдъ арфiстôвъ, музикантôвъ и катеринкарôвъ по 25 кр. за тыждень.

Пôдъ конецъ засѣданя зажадавъ пос. Вайґель ухваленя резолюцiѣ до правительства, щобы оно взяло въ свои руки справу Морского Ока; щобы Выдѣлъ краєвый перевѣвъ правну оборону народнои власности и щобы Соймъ выбравъ депутацiю, котра предложила бы справу Є. Вел. Цѣсареви.

Пос. Ольпиньскiй и товаришѣ домагали ся порученя Выдѣлови краєвому, щобы вôнъ вылагодивъ законъ, заводячiй въ каждôй громадѣ шкôлки деревъ овочевыхъ, щобы всѣ дороги обсаджувано садовиною и щобы въ школахъ учено практично садôвництва.

Подорожь Русинôвъ до Риму.

Комiтетъ ювiлейный подаε до вѣдомости тыхъ, що вже до поѣздки на ювiлей Св. Отця Папы Льва XIII свои зголошеня надôслали, якъ и тыхъ, котрѝ хотѣли бы взяти участь въ подорожи, що до тои подорожи выбрана дорога на Будапештъ-Загребъ-Река (Фiюме)-Анкона-Римъ, а цѣны суть такѝ:

Поѣздомъ поспѣшнымъ Будапештъ-Фiюме-Римъ: 1-ою клясою 63 зр. 80 кр., 2-ою кл. 48 зр. 20 кр., — а зô Львова до Будапешту: 1-ою кл. 28 зр. 20 кр., а 2-ою кл. 20 зр. тамъ и назадъ. — Поѣздомъ особовымъ Будапештъ-Фiюме-Римъ: 1-ою кл. 57 зр. 40 кр., 2-ою кл. 43 зр. 60 кр., 3-ою кл. 28 зр. 20 кр., — а зô Львова до Будапешту тамъ и назадъ: 1-ою кл. 25 зр., 2-ою кл. 17 зр. 60 кр., 3-ою кл. 11 зр.— Про те подорожь зô Львова до Риму буде выносити поѣздомъ поспѣшнымъ: 1-ою кл. 92 зр., 2-ою кл. 68 зр. 20 кр.; — поѣздомъ особовымъ: 1-ою кл. 82 зр., 2-ою кл. 61 зр. 20 кр., а 3-ою кл. 39 зр. 20 кр.

Комiтетъ постановивъ для заощадженя труду путникамъ вôдбути ѣзду до Риму поѣздами поспѣшными. Кошты помѣщеня и удержаня въ готели Albergo-Aliberti, положенôмъ дуже близько коло грецкои колеґiѣ, недалеко вôдъ Ватикану, въ серединѣ мѣста, 4 зр. денно, а що побутъ въ Римѣ обчисленый на 10 днѣвъ, то кошты выносили бы 40 зр. Загальнѝ кошты выносили бы отже на одну особу при ѣздѣ: 1-ою кл. 132 зр., 2-ою кл. 108 зр. 20 кр.; надзвычайнѝ выдатки въ дорозѣ треба числити по 3 зр. вôдъ особы.

3)

Шiкаґо и єго промыслъ.

(Конецъ).

Тому, що Шiкаґо маε знаменитѝ средства комунiкацiйнѝ и черезъ то стало ся найважнѣйшимъ осередкомъ торговельнымъ для степовыхъ державъ, повстали тутъ и величезнѝ фабрики машинъ, що дають роботу якимъ 10.000 робôтникамъ. Та й въ другихъ державахъ богатыхъ въ лѣсы, якъ въ Пенсiльванiи, Огiо и Мiчiґанъ повстали также великѝ фабрики меблѣвъ, але ихъ заведено таки тамъ середъ лѣсôвъ, а не перенесено, якъ тутъ, до далекого великого мѣста. Такъ могли зробити Мiнесота и Вiсконзiнъ, але Шiкаґо выпередило ихъ и маючи свои знаменитѝ комунiкацiи та свôй складъ дерева заложило само у себе фабрики меблѣвъ.

Де єсть металь и дерево въ такъ великôй масѣ, тамъ мусѣвъ очевидно розвинути ся въ короткôмъ часѣ и звязаный зъ ними промыслъ. Такъ маε Шiкаґо найбôльшѝ фабрики знарядôвъ господарскихъ, якъ н. пр. фабрика Корнiка, котра сама даε роботу 2000 робôтникамъ. Въ фабрикахъ возôвъ и ваґонôвъ працюε около 8000 робôтникôвъ, а въ найновѣйшихъ часахъ почало Шiкаґо будувати и свои власнѝ кораблѣ вѣтриловѝ, зъ котрыхъ деякѝ можуть помѣстити въ собѣ и кôлька тысячѣвъ тонъ (бочокъ, тонна або бочка маε 10 метр. сотнарôвъ або 1000 кiльо). Але и фортепяны та орґаны роблять ся въ сѣмъ всесвѣтнôмъ мѣстѣ надъ мiчiґаньскимъ озеромъ. Ще десять лѣтъ тому назадъ спроваджувано сюды всѣ инструменты музикальнѝ изъ всходу, головно зъ Ню-Йорку, Бальтiморе и Бостону; ажъ ось головный аґентъ всхôдныхъ фабрикъ фортепянôвъ въ Шiкаґо, Вiльгельмъ Кiмбель, почавъ на свою руку робити насампередъ орґаны. Вôнъ розпочавъ бувъ свôй интересъ зъ початку зъ малыми грôшми а до кôлькохъ лѣтъ такъ пôднѣсъ свою фабрику, що фортепяны и орґаны Кiмбеля розходять ся по всѣхъ захôдныхъ державахъ и уважають ся за найлѣпшѝ. Вôнъ платитвъ робôтникамъ дуже добре, тожь всѣ найлѣпшѝ робôтники у всхôдныхъ фабрикахъ кидали тамъ роботу а ишли до Шiкаґо. Але ще й друга обставина сприяла сему промыслови подôбно якъ и другимъ: ново повстаючѝ фабрики въ Шiкаґо могли заразъ при своѣмъ першôмъ заснованю и будовѣ зужитковати всѣ новочаснѝ выналоды и увзгляднити всѣ вымоги, пôдчасъ коли фабрикамъ на всходѣ то не такъ легко приходило. На всходѣ н. пр. треба було насампередъ розвалити старый дôмъ, щобы поставити новый пôсля всѣхъ вымогъ новѣйшихъ часôвъ, треба було хиба усувати старе уладженє, старѝ машины и застановляти роботу въ фабрицѣ, коли хотѣло ся заводити въ нѣй новый ладъ; противно було въ Шiкаґо, тамъ можна було вôдъ разу выставити фабрику пôсля найновѣйшихъ вымогъ, а то значило богато. Такъ стало ся, що Кiмбель мôгъ свою фабрику выставити коло самого складу дерева пôсля найновѣйшого ладу и ажь дивно стаε дивити ся, зъ якою точностiю, зъ якою скоростiю, выробляють тамъ машины великими масами клявiшѣ фортепяновѝ. Та машинова робота вымагаε и меншого накладу а черезъ то й товаръ стаε дешевшiй а Шiкаго притягаε тымъ способомъ всю торговлю до себе. Коли ще десять лѣтъ тому назадъ выроблювано тамъ ледви кôлька инструментôвъ, фабрикуε теперь Шiкаґо по 10.000 фортепянôвъ рôчно а орґанôвъ навѣть 50.000 штукъ!

И ще оденъ прикладъ, якъ въ сѣмъ великôмъ мѣсци торговельнôмъ для сырыхъ продуктôвъ повстававъ поволи промыслъ и доходивъ до розцвѣту: Шiкаґо єсть найбôльшою въ Америцѣ торговицею на худобу а величезнѝ масы шкôръ изъ свиней та рогатои худобы були причиною, що мiлiоны шкôръ ишло рôчно на торгъ. Давнѣйше вывожено тѝ шкôры до анґлiйскои кольонiѣ, а зъ вôдтамъ спроваджувано обувь. Чомужь не мало єѣ фабрикувати само Шiкаґо? Нинѣ маε Шiкаґо свои власнѝ фабрики чобôтъ, въ котрыхъ робить бôльше якъ 3000 робôтникôвъ.

Але до найбôльшои высоты дойшовъ въ Шiкаґо промыслъ зелѣзный, хочь близько коло Шiкаґо нема анѣ зелѣза, анѣ вугля и коксу. Въ державѣ Iлiнайсъ єсть лишь небогато лихого вугля а вôдтакъ и въ сусѣднôй Индiянѣ. Коксъ уживаный великими масами у вôдливальняхъ спроваджують зъ Пенсiльванiѣ и Вирджiнiѣ, отже якихъ 600 анґл. миль далеко. Вуглє спроваджують знову зъ Огiо, отже также якихъ 300 анґл. миль зъ далека. Крôмъ того

Выѣздъ нашои депутаціи до Риму назначує ся на день 22 н. ст. мая въ понедѣлокъ, вô второкъ наступивъ бы приѣздъ до Буда Пешту, въ середу до Фіюме, де выпадає нôчлѣгъ, въ четверъ выѣздъ до Анконы, приѣздъ также о 7-ôй годинѣ вечеромъ, зъ вôдтамъ за 8 годинъ поспѣшнымъ поѣздомъ въ пятницю д. 26-го приѣздъ до Риму.

Зôбране путниковъ у Львовѣ вызначує ся на 21 мая въ будинку Митроп. Капітулы у св. Юра. Для тыхъ, котрымъ бы зъ мѣсцевостей низше Львова положеныхъ приѣздъ до Львова причинявъ лише коштôвъ, означуєсь зôбране того самого дня т. є. 22 мая въ Стрыю, де будуть розданѣ билеты подорожи и карты участи.

Комітетъ проситъ всѣхъ хотячихъ взяти участь въ подорожи, щобы зволили надôслати належитôсть за 1-у клясу 135 зр. а за 2-у клясу 111 зр. 20 кр. до комітету найдальше до 12 мая с. р. Колибъ однакъ хто рѣшивъ ся ѣхати лишь третою клясою и то поѣздомъ особовымъ, то зволить прислати до комітету 39 зр. 20 кр. яко належитôсть за ѣзду и половину установленои цѣны за прожилене и помѣщене въ Римѣ т. є. 20 зр. — разомъ 69 зр. 20 кр. такожь до 12 мая с. р.

Карты участи въ тôй поѣздцѣ якъ и коротке выложене всего того, чого въ дорозѣ перестерѣгати належить, буде всѣмъ участникамъ выпечатане доручене. Що до пакункôвъ, то пакунки, валізки и т. п. не мають бути довшѣ надъ 22 цалѣ, такожь не высокѣ; — о вагу байдуже.

Комітетъ звертає увагу, що зô Львова до Пешту найлѣпше ѣхати поспѣшнымъ поѣздомъ, де друга кляса коштує 10·50 кр. и приѣзджає ся о годинѣ 1— зъ полудня, вôдтакъ можна полишити пакунки на зелѣзници и звидѣти Пештъ до годины девятои вечеромъ, а о 9-ôй особовымъ поѣздомъ поѣде ся дальше до Фіюме просто, и кождый зъ Вп. землякôвъ пôсля своєѣ вподобы може ѣхати чи 2-ою чи 3-ою клясою.

Пригадуєся ще разъ, що авдієнція у Св. Отця вôдбуде ся дня 29 мая с. р.

Переглядъ політичный.

У Маршалка краєвого кн. Сангушка вôдбувала ся вчера о 11 год. передъ полуднемъ нарада всѣхъ тыхъ пословъ, що суть презесами Радъ повѣтовыхъ въ справѣ продажи соли.

Єсть вже рѣчею певною, що спôльнѣ Делегаціѣ будуть скликанѣ до Вѣдня на день 25 мая а вôдкрытє ихъ престольною бесѣдою наступить дня 27 мая.

Дебата надъ предложенємъ войсковымъ въ нѣмецкôмъ парляментѣ закôнчила ся въ суботу тымъ, що предложенє о 2-лѣтнôй службѣ у войску и предложенє о презенційнôмъ числѣ войска вôдкинено вôдъ разу всѣма голосами а внесенє пос. Гінного въ именнôмъ голосованю 210 голосами противъ 162. Заразъ по голосованю вôдчитавъ канцлєръ Капріві декретъ цѣсарскій розвязуючій парляментъ. Поляки голосували за компромісовымъ внесенємъ Гінного. Результатъ голосованя повитали вольнодумнѣ и соціялісты окликомъ „браво" а коли вôдчитано декретъ цѣсарскій приняли его соціялісты грôмкими оплесками.

Кн. Фердинандъ болгарскій зъ женою має приѣхати дня 11 с. м. до Систова, де наступить перше торжественне повитанє молодои пары на земли болгарскôй.

Новинки.

Львôвъ дня 8 мая.

— Именованя и перенесеня. Адъюнктъ судовый въ Чернôвцяхъ Юліянъ Тромпетеръ именованый повѣтовымъ судьєю въ Садагорѣ. Асистентъ почтовый Микола Гордѣєвскій перенесеный въ Чорткова до Ковачѣвки, де обнявъ управу уряду почтового.

— Въ Раранчи на Буковинѣ дня 11 м. м. посвятивъ о. Адріянъ Добряньскій мѣсце и угольный камѣнь пôдъ будову руско-католицкои церкви при участи богато зôбраного народу. Громада рада бы до Покровы выставити церковь, и хочь она деревляна має бути, то всежь коштувати буде тôлько, що громада сама не спроможе ся. Добре и по христіяньски було бы помочи имъ въ ихъ заходахъ.

— Сумнѣ выгляды. Budap. Corr. оголосила справоздане изъ стану засѣвôвъ на Угорщинѣ, пôсля котрого жито и овесъ а почасти такожь и пшениця потерпѣли дуже черезъ посуху, такъ, що вже теперь можна предвидѣти, що жниво буде „гôрше якъ середнє". Такѣ самѣ, кобы лишь не гôршѣ выгляды представляють ся и въ нашôмъ краю. Морозы, посуха а вôдтакъ знову студѣнь наробили певно всюды великои шкоды. Ажь лячно згадати, що то буде! Артикулы поживы вже теперь страшно подорожѣли, худоба не має пашѣ а голодъ вже на добре зачинає заглядати до хатъ. Нещасный се нашь край, зима тягне ся мало що не три чверти року.

— Холера. Дослѣды лѣкарски показали, що Володиславъ Чепіта въ Бучачи померъ справдѣ на азійску холєру. Зъ тои причины взвавъ бучацкій п. староста цѣле населенє мѣста до удержуваня якъ найбôльшого порядку.

— Пробивъ баґнетомъ жовнѣръ Демко Скоропанъ жида Хаима Дінера за те, що приловивъ его на крадежи ковбасъ въ шинку за Жовкôвскою рогаткою. Дінера раненого небезпечно вôдставлено до головного шпиталю. Скоропана вôддала поліція у руки войсковыхъ властей.

— Огнѣ. Въ ночи на 28 цвѣтня с. р. въ громадѣ Молошковичѣ, въ повѣтѣ яворôвскôмъ, погорѣло 18 господарѣвъ. Лише половина зъ нихъ була обезпечена на 2450 зр., а тымчасомъ цѣла шкода выносить 13.550 зр. Пожаръ повставъ зъ неосторожности Параньки, жѣнки Ивана Плекана, котра вечеромъ передъ пожаромъ вынесла на горище хаты попѣлъ зъ незгашенымъ ще углємъ до перехованя. — Дня 27 цвѣтня по полудни въ Кукизовѣ, въ повѣтѣ львôвскôмъ, бавивъ ся шестилѣтный сынъ Осипа Павлуса въ соломѣ передъ халупою, пôдпаливъ ту солому, сильный вѣтеръ роздувъ огонь, и зъ того выбухъ пожаръ котрый обернувъ въ попѣлъ 15 будынкôвъ мешкальныхъ зô всѣми господарскими рѣчами. Въ огни попарила ся тяжко Катерина Квасникова и єѣ мусѣли вôдвезти до шпиталю. Крôмъ будынкôвъ згорѣло ще 27 безрогъ, троє телятъ, 16 курей и 19 уліѣвъ зъ пчолами. Цѣла шкода выносить 25.000 зр. Лише двохъ господарѣвъ було обезпеченыхъ на 780 зр. — Дня 19 цвѣтня с. р. выбухъ огонь у Юрка Малиняка въ Рабчичахъ, въ дрогобицкôмъ повѣтѣ. Запалила ся, мабуть зъ неосторожности, купа соломы на пôдвôрю коло стайнѣ. Огонь обнявъ не лишь Малиняковѣ будынки, але перекинувъ ся ще на загороды шѣстьохъ его сусѣдôвъ и знѣвечивъ всьо до тла. Шкода необезпечена выносить 3269 зр. Коли той огонь гашено, наразъ выбухъ пожаръ въ домѣ Ивана Кобѣльника о якихъ 1000 крокôвъ вôдъ дому Малиняка. Кобѣльникъ згорѣвъ такожь, але то хтось его пôдпаливъ. Вôнъ бувъ обезпеченый. — Въ Холевянôй горѣ, въ нѣскôмъ повѣтѣ, погорѣли два господарства зô всѣмъ добромъ, навѣть зъ худобою. необезпечена шкода выносить 650 зр. — Въ Залѣсю въ хшанôвскôмъ повѣтѣ, выбухъ дня 29 м. м. огонь у стодолѣ Петра Ґвіздалы. Огонь пôдложила мабуть піячка 50-лѣтна Аґнишка Новакова, котра — а ще огонь не показавъ ся — казала, що утопить ся, повѣсить ся, або згорить. Отже й найшли єѣ спалену въ стодолѣ. — У Грабôвци стрыйскôмъ згорѣли три загороды вартости около 2700 зр. Причина огню незнана. — Въ Самбôрщинѣ були недавно три огнѣ: дня 24 м. м. въ Татарахъ згорѣло пять загородъ. Осипови Бережницкому згорѣло 10 коней и 15 коровъ. Крôмъ того згорѣла школа, вартости 1050 зр. Була обезпечена на 1000 зр. Загальна шкода зъ того огню выносить 6187 зр., обезпечена лише на 2380 зр. — Въ Новошичахъ дня 26 м. м. згорѣло 13 хатъ, вартости 3000 зр. — Въ Озиминѣ дня 28 м. м. згорѣло 20 хатъ и 9 стодôлъ, вартости 3460. зр. Зъ тыхъ лише двѣ хаты були обезпеченѣ на 400 зр

уживають у фабрикахъ зелѣза въ Шікаґо богато ропы нафтовои, а що тамъ нема ропы, то спроваджують єѣ рурами зъ мѣста Лімы въ Огіо, отже знов на якихъ 200 миль анґл. далеко. Руду зелѣзну спроваджують, ще зъ дальшихъ сторôнъ, бо ажь зъ надъ Горѣшного озера, а то значить якихъ 600 до 800 миль далеко. Знаходять ся вправдѣ поклады зелѣзнои руды и близше въ державахъ Мічіґанъ и Вісконзінъ, але все таки на 300 до 400 миль далеко. А мимо того повстали въ Шікаґо гуты, вôдливальнѣ, ковальнѣ, валкôвнѣ зелѣза и т. д., такъ великѣ, що можуть рôвнати ся зъ найбôльшими того рода фабриками въ Америцѣ и дають всѣ разомъ роботу около 30.000 робôтникамъ. Одна фірма „Illinois Steel Company" затрудняє 10.000 робôтникôвъ, котрымъ платить рôчно 6 міл. долярôвъ а вартôсть цѣлои фабрики, копалень и т. д. доходить до 50 міл. долярôвъ. Товариство се має свою власну зелѣзницю на 67 миль довгу, 1500 ваґонôвъ до перевозу вугля, 500 ваґонôвъ товаровыхъ и 42 льокомотивы. У всѣхъ тыхъ фабрикахъ выроблено въ 1890 р. 650.000 тонъ литого зелѣза, 752.000 тонъ бесемерскои стали, 540.000 тонъ шинъ для зелѣзниць, штабъ зелѣзныхъ и т. д. 130.000 тонъ стовпôвъ, пôдпоръ зелѣзныхъ и т. д. разомъ звышь два мільоны тонъ. До того зужиткована лишь самои руды звышь 1 міліонъ тонъ, коксу 700.000 а вугля 200.000 тонъ.

Въ послѣдныхъ двацяти рокахъ настали въ Шікаґо такожь великѣ фабрики для выроблюваня льокомотивъ, ваґонôвъ и иншихъ матеріялôвъ зелѣзничихъ. Такъ єсть тутъ величезна фабрика ваґонôвъ Пульмана, котра може выробити на день 50 до 100 ваґонôвъ зелѣзничихъ пôсля того, якѣ они мають бути. У фабрицѣ колѣсъ ваґоновыхъ Буса можуть вылити на день якихъ 200 колѣсъ ваґоновыхъ и 100 тонъ иншого матеріялу. Фабрика Корніка выробила въ 1890 р. 120.000 штукъ машинъ рôльничихъ, головно машинъ до кошеня и молоченя збôжа. Братя Нортонъ мають фабрики бляшаныхъ коробокъ до пакованя мяса, огородовины, овочѣвъ и т. д. Нема нѣчо цѣкавѣйшого якъ дивити ся на то, якъ то машины при момочи лишь немногихъ робôтникôвъ розтинають величезнѣ плиты бляшанѣ, згинають ихъ, вставляють денця, лютують, ба навѣть и запаковують ихъ! При помочи тыхъ машинъ можуть поодинокѣ вôддѣлы фабрики Гортонôвъ выробити на день 800.000 бляшаныхъ коробокъ. Велику часть зъ нихъ зужитковують таки въ самôмъ Шікаґо, иншѣ вывозять ся до Ораґону и британьскои Колюмбіѣ, до Каліфорніѣ и Делявара до пакованя овочѣвъ, та до Бальтіморе, де въ нихъ пакують устрицѣ. Въ 1890 р. выслала фабрика въ однôмъ тыждни 60 ваґонôвъ, значить ся пôвтретя міліона коробокъ до Бальтіморе! Єсть то знову доказъ великои предприємчивости мешканцѣвъ Шікаґа, котра єсть далеко бôльша, якъ у всѣхъ иншихъ мѣстахъ, бо коли въ Бальтіморе суть устрицѣ, огородовина и овочѣ, то чей можна було заложити тамъ и фабрику коробокъ; тымчасомъ Шікаґо засыпує ними весь край. Славнѣ ваги Файбанка роблять ся такожь въ Шікаґо, крôмъ того выробляють тамъ щъ множество машинъ до шитя, печей, приладôвъ до спроваджуваня воды и т. д., а то все дає роботу многимъ тысячамъ робôтникôвъ.

Особливо впадає въ очи, що побôчь сего промыслу єсть тамъ такожь велике число друкарень, літоґрафій, заведень для накладу книжокъ и т. д., ба, Шікаґо стало въ послѣдныхъ часахъ головною американьскою торговицею на книжки. Въ тыхъ заведеняхъ и друкарняхъ працює не менше лишь 15.000 робôтникôвъ, а число книжокъ, друкованыхъ въ Шікаґо, доходить до 9 міліонôвъ, въ вартости около 15 міліонôвъ долярôвъ.

Зъ тыхъ кôлькохъ примѣрôвъ видко наглядно, що Шікаґо попри величезнôй торговли выробляє ся на перворядне мѣсце промыслове. При тôмъ не звернули мы уваги на множество ще й инших галузей промыслу. Такъ н. пр. затрудняють тамошнѣ бровары и горальнѣ 4.000 робôтникôвъ и представляють закладовый капіталъ въ сумѣ 20 міліонôвъ, а вартôсть продукціѣ въ сумѣ 34 міліонôвъ долярôвъ. У фабрикахъ тютюну и циґаръ працює 3.500 робôтникôвъ, въ промыслѣ бронзовôмъ, мѣдянôмъ и циновôмъ 9.000, въ цегольняхъ, вапнярках и при выробахъ зъ глины 8000, въ промыслѣ хемічнôмъ 5000, а промыслѣ кравецкôмъ и моднярскôмъ ажъ 28.000 робôтникôвъ.

Загаломъ має Шікаґо теперь около пôвчверта тысяча фабрикъ и заведень промысло-

Въ тыхъ трехъ выпадкахъ причиною огню була неосторожнôсть и куренє тютюну по шопахъ.

— **Самоубійства.** Климко Вишка, зарôбокъ у Якова Фрідмана въ Гутѣ любицкôй въ равскôмъ повѣтѣ, зловленый на крадежи вôвса, повѣсивъ ся въ стодолѣ Фрідмана. — Дня 1 с. м. въ двôрскôмъ лѣсѣ въ Патушици найшли повѣшеного Антона Кирика, дротаря въ Сокали. Мабуть въ нужды позбавивъ себе житя. — Акторъ руско-народного театру Валерій Гулевичь стрѣливъ до себе въ намѣрѣ самоубійчôмъ дня 29 м. м. и то пôдчасъ представленя въ сали мѣйскôй въ Сяноцѣ. Куля застрягла въ лѣвôй груди, але рана не єсть небезпечна.

— **Коли тй люде прийдуть до розуму?** Зъ Мышина въ Коломыйщинѣ пишуть намъ: „Мушу вамъ и всѣмъ людямъ розповѣсти, що въ насъ стало ся, бо така подѣя мало коли и мало де лучає ся, лише въ насъ ще найшли ся такй темнй люде, що соромъ за нихъ цѣлôй громадѣ. Тому двѣ недѣли зôйшло ся въ нашôй коршмѣ кôльканайцять господарѣвъ, а мѣжь ними бувъ Микола Миронюкъ. Стали они попивати горѣвку и раду радити, чому сего року такъ довго тягли ся вѣтры и морозы. Хто тому виненъ? Якъ тому зарядити, бо засѣвы готовй геть змарнѣти. И чи повѣрите, що они вымѣркували? Всѣ пристали на то, що то нѣхто иншій не виненъ тому, лише Микола Обушакъ въ Мышина, 83-лѣтный старець, котрый тому кôлька тыжнѣвъ померъ. То вôнъ виненъ, бо бувъ опиромъ. Таке сказали всѣ и найшовши виновника рѣшили вôдкопати грôбъ Обушака, пересвѣдчити ся, чи опиръ не жиє, утяти єму голову и вбити въ серце кôлъ. То певно вôдверне всяке нещастє. Якъ сказали такъ и зробили. Въ ночи на 24 цвѣтня пôшовъ Микола Миронюкъ зъ товаришами на кладовище, вôдкопали грôбъ и — зробили такъ, якъ имъ ихъ дурный розумъ казавъ, втяли покôйникови голову и вбили кôлъ въ серце. Донесло ся то до суду. Дня 4 мая пересвѣдчила ся комісія судово-лѣкарска, що тй нелюды справдѣ зробили таку операцію на покôйнику. За ту профанацію кладовища та за свôй дурный розумъ будуть теперь виновники вôдповѣдати передъ судомъ. Така то ще у насъ темнота, такй забобоны!“

— **Пригоды на провінціи.** Дня 19 м. м. хотѣвъ Яковъ Мусяла зъ Меденичь перейти черезъ рѣку Стрый, щобы собѣ скоротити дорогу. А що вôнъ не молодый бувъ (мавъ уже 64 роки) то й пôрвала єго вода и вôнъ утопивъ ся. — Дня 21 м. м. въ ночи убивъ не знати хто двôрского гаєвого Андрѣя Маланяка зъ Довгого пôдчасъ єго службы въ двôрскихъ лѣсахъ въ Опарахъ. — Въ повѣтѣ хшанôвскôмъ застрѣливъ стражникъ скарбовый Штайнъ парôбка Павла Турка зъ Чижѣвки. — Въ громадѣ Нагавщина, въ рогачицкôмъ повѣтѣ, дня 29 м. м. рано застрѣливъ Андрѣй Мазуръ своего батька Осипа. По тôмъ убійствѣ пôшовъ на приходство до Завады и якъ побачивъ вôкномъ зъ кухнѣ, що йде начальникъ громады въ жандармами, выбѣгъ до города, и ту самъ застрѣливъ ся стрѣльбою, що мавъ пôдъ полою схованy. — Въ Рудникахъ, въ снятиньскôмъ повѣтѣ, утопивъ ся въ керници припадкомъ 38-лѣтный Кость Калинюкъ, котрый терпѣвъ на падачку. — Миколу Гувѣя, 19-лѣтного парôбка зъ Любичи княжои, въ равскôмъ повѣтѣ, занятого въ лѣсѣ рубанємъ дровъ, убило пôдрубанє дерево.

— **Судъ Соломона.** Въ Новôмъ Орлєанѣ, въ пôвнôчнôй Америцѣ, судили недавно одного чоловѣка, що влѣзъ въ ночи до дому красти. Вôнъ выбивъ у мурѣ отвôръ, влѣзъ половиною тѣла въ комнату и досягавъ руками, що лишь попало. При розправѣ оборонець, що боронивъ обжалованого, доказувавъ, що злодѣй влѣзъ до дому не цѣлый, а тôлько одна частина єго тѣла. Трибуналъ розсудивъ по соломоньски и признавъ половину чоловѣка невинною, а другу часть засудивъ на рôкъ вязницѣ, лишаючи обжалованому до вподобы: невинну часть або лишити дома або забрати зъ собою до вязницѣ.

— **Выбухъ нафты.** Дня 22 м. м. при улици Микуливецкôй въ Тернополи выбухла нафта на складѣ Мойсея Вайсгавза, котрый торгувавъ нафтою. Выбухъ бувъ сильный, бо почули єго далеко. Огонь бухавъ зъ дверей пивницѣ и сягавъ ажь пôдъ дахъ поверхового дому, а зъ помѣжь чорного дыму высунула ся стать людска, котра цѣла горѣла, а выбѣгши упала на землю. Люде прискочили, стали ратувати и побачили, що то бувъ самъ Вайсгавзъ. Єго заточили въ снѣгъ и такъ загасили на нѣмъ огонь. Небезпечнôсть була велика, бо въ пивници було ще кôлька бочокъ зъ нафтою, та якось сторожа огнева задушила огонь. Вайсгавзъ страшно попареный на лици, головѣ, рукахъ и ногахъ. Вôнъ оповѣдавъ, що ходивъ зô свѣчкою заглянути до бочки, чи богато ще въ нѣй нафты; тымчасомъ нафта заразъ выбухла, облила єго цѣлого, а коли й друга бочка пукла, то выбухъ бувъ такій сильный, що Вайсгавза выкинуло ажь на сходы. Ще мавъ на стôлько памяти, що выбѣгъ до дверей, але потôмъ зôмлѣвъ и не знавъ, що зъ нимъ дальше дѣяло ся. Зъ того часу стали въ Тернополи ревідувати склады нафты а декотрй бочки поизôдсылано назадъ до фабрикъ, бо нафта була занадто лиха.

✝ Посмертнй вѣсти.

— Анна Корнѣєвна, сестра жены пос. о. Николая Сѣчиньского, померла дня 3 мая, въ домѣ о. Сѣчиньского въ Стопчатовѣ, въ 17-ôмъ роцѣ житя. — Робертъ Домсъ, одинъ зъ найбôльшихъ промысловцѣвъ въ Галичинѣ, бувшій президентъ львôвскои палаты торговельнои и промысловои, бувшій властитель млына парового и бровару у Львовѣ, копалень нафтовыхъ и рафінерій въ Борислави, померъ вчера у Львовѣ на запаленє легкихъ въ 79-ôмъ роцѣ житя. Вôнъ оснувавъ у Львовѣ притулокъ для літератôвъ, артистôвъ и купцѣвъ.

Господарство, промыслъ и торговля

— **Станъ воздуха** за минувшй добы числячи вôдъ 12 год. въ полуд. дня 6 мая до 12 год. въ полудне дня 8 с. м.: середна теплота була + 8·1° Ц., найвысша + 13·6° Ц. (вчера по полудни), найнизша + 3·0° Ц. въ суботу въ ночи. Барометеръ опадає (762). Вѣтеръ буде пол.-всхôдный мѣрный, теплота пôднесе ся до + 10·0° Ц., небо буде легко захмарене, малый дощь, впрочôмъ погода.

— **Цѣна збôжа у Львовѣ** дня 7 с. м.: пшениця 8·— до 8·50; жито 6·25 до 6·50; ячмѣнь 5·— до 6·—; овесъ 5·50 до 6·—; рѣпакъ 11·50 до 12·—; горохъ 6·50 до 9·50; вика 4·75 до 5·50; насѣнє льняне 11·75 до 12·—; бôбъ 9·50 до 11·—, бобикъ 4·75 до 5·—; гречка —·— до —·—; конюшина червона 64·— до 73·—; бѣла 68·— до 85·—; шведска —·— до —·—; кминокъ 24·— до 25·—; анижъ 40·— до 41·—; кукурудза стара 5·— до 5·80; нова —·— до —·—; хмѣль —·— до —·—; спірітусъ готовый 14·75 до 15·25.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 8 мая. Є. Вел. Цѣсарь вернувъ вчера рано зъ Будапешту и поѣхавъ заразъ до Ляйнцъ. — Гр. Кальнокій вернувъ въ полудне зъ Будапешту.

Деблинъ 8 мая. Коло палаты справедливости выбухла пôдложена бомба динамітова, але наробила лишь малои шкоды; нѣкого не покалѣчило.

Берлинъ 8 мая. Новй выборы до нѣмецкого парляменту, розписано на 15 червня.

Бікебургъ 8 мая. Недуга кп. Шавмбургъ-Ліппе погôршила ся, нема надѣѣ удержати єго при житю.

Курсъ львôвскій

зъ дня 6 мая 1893.

	платять зр.	кр.	жадають зр.	кр.
1. Акціи за штуку.				
Банку гіп. гал. по 200 зр.	370	—	—	—
Банку кред. гал. по 200 зр.	—	—	215	—
2. Листы заставнй за 100 зр.				
Банку гіп. 5% льос. въ 40 лѣт.	100	70	101	40
" " 5% выльос. зъ 10% прем.	109	70	110	40
" " 4½% льос. въ 50 лѣт.	100	—	100	70
Банку краєв. 4½% льос. въ 51 лѣт.	100	50	101	20
Тов. кред. 4% I еміс.	98	30	99	—
" " 4% льос. въ 41½ лѣт.	96	50	—	—
" " 4½% льос. въ 52 лѣт.	100	70	101	40
" " земск. 4% льос. въ 56 лѣт.	96	50	—	—
3. Листы довжнй за 100 зл.				
Гал. Зав. кред. сел. въ лікв. (6%) 3%	—	—	—	—
" " " " " " (5%) 2½%	—	—	—	—
Общ. р. кр. Зав. для Гал. и Бук. въ лікв.	50	—	—	—
4. Облігі за 100 зр.				
Индемніз. гал. 5%	105	—	—	—
Гал. фонд. проп. 4%	96	80	97	50
Облігы комун. Банку кр. 5% I еміс.	—	—	—	—
" " " " 5% II "	102	—	—	—
Позич. кр. зъ р. 1873 по 6%	104	50	—	—
" " " " 1883 по 4½%	100	30	—	—
" " " " 1891 по 4%	95	50	—	—
5. Льосы.				
Мѣста Кракова	23	50	25	50
" Станіслава	34	—	37	—
Льосъ черв. хреста австр. (курсъ вѣд.) по 10 зр.	18	70	19	—
Льосъ черв. хреста угорск. (курсъ вѣд.) по 5 зр.	13	25	13	50
6. Монеты.				
Дукатъ цѣсарскій	5	65	5	75
Рубель паперовый	1	26½	1	28½
100 марокъ нѣмецкихъ	59	20	59	70

выхъ, въ котрыхъ працює 180.000 робôтникôвъ; закладовый капіталъ тыхъ фабрикъ и заведень представляє суму 510 міліонôвъ риньскихъ, а вартôсть продукціѣ доходить до тысячь триста и вôсѣмдесять міліонôвъ зр. То такъ величезнй числа, що ажь не хоче ся вѣрити, щобы они були правдивй, тымъ больше, що той промыслъ розвинувъ ся лише що въ послѣднихъ двацяти рокахъ. Анѣ Вѣдень анѣ Берлинъ не можуть рôвнати ся пôдъ взглядомъ промысловымъ зъ Шікаґомъ, бо, оба сй мѣста разомъ затрудняють може лишь двѣ третины тôлько робôтникôвъ, що Шікаґо, а такъ велика єсть и вартôсть ихъ продукціѣ. Лишь Лондонъ и Парижъ перевысшають Шікаґо. Парижъ має мѣжь своимъ населенємъ пôвъ міліона робôтникôвъ, а вартôсть єго рôчнои продукціѣ доходить до 2 міліярдôвъ зр., отже майже о третину больше, якъ вартôсть продукціѣ въ Шікаґо. Колижь Шікаґо буде и дальше такъ поступати, якъ доси — а того можна сподѣвати ся, — то за якихъ десять лѣтъ стане ще больше промысловымъ мѣстомъ, якъ Парижь.

А теперь ще кôлька слôвъ о самôмъ мѣстѣ. Шікаґо побудоване на степовôй рôвнинѣ зовсѣмъ на ладъ американьскій: нема тамъ такихъ заулкôвъ кривыхъ та темныхъ улиць, якъ по нашихъ мѣстахъ. Всѣ улицѣ идуть простѣсенько и перетинають мѣсто на множество квадратôвъ та прямоугольникôвъ. Найгустѣйше забудована стара часть мѣста надъ устємъ рѣки Шікаґо до озера Мічіґанъ, котра дѣлить ся на три части: пôвнôчна, полуднева и захôдна. Домы побудованй у всѣлякихъ можливыхъ стиляхъ. Больше маючй родины мешкають лишь самй одни въ домѣ, не вынаймають комнатъ нѣкому. Въ послѣдныхъ часахъ побудовано такожь вже й богато чиншовыхъ домôвъ, а зъ тыхъ суть декотрй на 10 и 12 поверхôвъ высокй. Головнй улицѣ мѣста суть по обохъ бокахъ высадженй деревами, а крôмъ того єсть въ мѣстѣ й богато паркôвъ, сполученыхъ зъ собою бульварами. Въ мѣстѣ єсть 315 церковъ и 150 домôвъ молитвы. Найкрасшй зъ церковъ суть: друга пресвітеріяньска церковь будована въ стилю ґотицкôмъ; рим. кат. церковь св. Джемса зъ мальоваными на склѣ вôкнами, изъ статуєю св. Петра; рим. кат. катедральна церковь зъ найкрасшими въ цѣлôмъ мѣстѣ орґанами; анґлійска церковь св. Джемса зъ граючими дзвонами на вежи и т. д. До найкрасшихъ публичныхъ будынкôвъ належать: ратушь, будынокъ, званый Рукері, на 12 поверхôвъ высокій, де мѣстить ся урядъ; біржа и т. д. Шікаґôвскй готелѣ можуть помѣстити въ собѣ 50.000 гостей. Найбôльшій зъ нихъ „Palmer-Hous“ — має 746 комнатъ и готель „Pacific“ — 600 комнатъ. Що до мешканцѣвъ, то найбôльше тутъ Нѣмцѣвъ, а вôдтакъ Американцѣвъ; за сими идуть Ирляндцѣ, дальше Чехи (54.000), Поляки (52.000), Шведы, Норвежцѣ, Анґлійцѣ, Французы, Москалѣ, Італійцѣ, Румуны, Мадяры, Монґолы и множество инщихъ народностей зъ цѣлого свѣта.

За редакцію вôдповѣдає Адамъ Краховецкій.

Инсераты („оповѣщеня приватнѝ“) якъ для „Народнои Часописи“ такъ такожъ для „Ґазеты Львôвскои“ принимає лишь „Бюро Дневникôвъ“ Людвика Пльона, при улици Кароля Людвика ч. 9, де такожъ знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ.

Зъ друкарнѣ В. Ловиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.